

NĚKTERÉ AKTUÁLNÍ VOJENSKOPOLITICKÉ A VOJENSKÉ OTÁZKY KAPITALISTICKÝCH STÁTŮ

Poprvé od založení Severoatlantického paktu konalo se v době od 16. do 19. prosince 1957 v Paříži zasedání Rady na úrovni šéfů vlád členských států. Rada Severoatlantického paktu jednala za složité situace charakterisované vzrůstajícími vzájemnými rozpory mezi členskými státy, zostřenými nespornými technickými úspěchy SSSR, které vážně otřáslu základy atlantické strategie založené na domnělé vojenské převaze USA a na nezranitelnosti jejich území.

Spojené státy americké, aby zmenšily dosah skutečnosti, že samy nemají mezikontinentální balistickou střelu, snaží se získat souhlas evropských členských států paktu s umístěním základen řízených střel s malým a středním doletem na jejich území. USA hodlají těmito prostředky nejenom nenadále udeřit zbraněmi hromadného ničení proti zemím lidových demokracií a SSSR, ale počítají s tím, že odvetné údery budou vedeny především proti těmto základnám, takže budou ničeny země jejich evropských partnerů a vlastní území USA zůstane před soustředěnými odvetnými údery uchráněno.

Z tohoto důvodu bylo v rámci amerického plánu na vojenské zesílení Severoatlantického paktu hlavním předmětem jednání rozmístění základen středního dosahu a rozmístění skladů atomových zbraní v evropském prostoru. Podle prohlášení vrchního velitele spojeneckých sil Severoatlantického paktu generála Norstadta má být na evropském válčišti rozmístěno šest až deset baterií řízených střel středního dosahu (do 2400 km), při čemž každá baterie má mít 15 střel. Řízené střely mají být dodány po dohodě s příslušnými státy během roku 1959. K upřesnění počtu odpalovacích základen řízených střel má dojít na zasedání ministrů obrany v dubnu t. r. Z řízených střel, které mají být vzaty v úvahu, jsou uváděny typy JUPITER, THOR a REDSTONE. Na zasedání ministrů obrany má být rovněž dojednáno rozmístění dalších skladů atomové munice v evropském prostoru.

Přestože jednání o rozmístění základen bylo hlavní projednávanou otázkou, nebylo na zasedání dosaženo úplné dohody, protože Dánsko a Norsko vybudování základen na svém území prozatím odmítly. Naproti tomu souhlas dala na základě dvoustranné smlouvy Velká Británie, kde mají být vybudovány čtyři základny. Další základny mají být vybudovány na území Francie, Itálie, Řecka a Turecka, kde je prováděn průzkum vhodných prostorů.

Kromě jiných projednávaných otázek (zlepšení politické a vojenské spolupráce členských států, soustředění vědeckého a technického výzkumu, zhodnocení mezinárodní situace apod.) vyšlo najevo, že v rámci jednání o koordinaci výroby byl podepsán tajný protokol o trojstranné spolupráci v oblasti výroby a výzkumu bojové techniky mezi Německem, Francií a Itálií. Dohoda se týká především protitankových řízených střel, standardních tanků, motorisovaného protiletadlového dělostřelectva a prostředků protiletectvé výstrahy.

Pozoruhodné je, že stranou tohoto trojúhelníku stojí Velká Británie. To jenom potvrzuje existenci rozporů mezi Velkou Británií a oněmi evropskými státy pro „evropský trh“ a „pásmo svobodného obchodu“ a vysvětluje zřejmou orientaci Velké Británie na Spojené státy americké. Podepsání trojstranné dohody o společném zbrojním programu na jedné straně svědčí o horečném zbrojení a na druhé straně ukazuje, že se rozpory v Severoatlantickém paktu v určitém smyslu vyhraňují mezi evropskou a tzv. „atlantickou“ skupinou států (USA + VB) a že zasedání Rady tyto rozpory v plné míře neodstranilo.

Přes to, že závěrečné komuniké zasedání Rady Severoatlantického paktu neodmítlo přímo možnost jednání s SSSR, ukazuje vývoj dalších událostí, že se USA snaží setrvávat na nesmyslné a po mnohé stránce již problematické politice „z posice síly“.

Vojenský rozpočet USA, který představoval na rok 1957/1958 částku 38,86 miliard dolarů, byl v lednu zvýšen o 1,41 miliardy dolarů. Rozpočtové zvýšení má být použito na vývoj mezikontinentálních řízených střel, na budování odpalovacích základen, na rozptýlení strategického letectva a na budování systému hlášené služby s důrazem na jeho automatizaci (SAGE). Rozvržení dodatečné rozpočtové částky ukazuje, že USA pokračují v přednostním budování vzdušných sil a PVO a že se orientují především na řízené střely. Částky vynakládané na vývoj a výrobu řízených střel jsou stále zvyšovány. V roce 1957/1958 je na tento účel plánována částka 5011 milionů dolarů. Ve srovnání s předchozím rokem byla tato částka zvýšena o 727 mil. dolarů, ve srovnání s rokem 1956 se více než zdvojnásobila a proti roku 1955 se téměř ztrojnásobila.

USA pokračují v reorganizaci pozemních sil. Počet svazků pozemních sil pravidelné armády byl zrušením dalších dvou divisí (jedné pěší, jedné obrněné divise, z nichž bylo ponecháno jen po jednom bojovém skupení) snížen na 15 svazků. Přechod svazků na novou organizaci, jejímž nejvýraznějším rysem je organické včlenění nosičů atomových zbraní, je ukončen. Naproti tomu pokračuje rušení velitelství vojenských okruhů a jejich nahrazování štáby záložních armádních sborů, přezkušování účelnosti organizací štábů svazů (štábu 7. americké armády v západním Německu), útvary polního dělostřelectva jsou plánovitě přezbrojovány protiletadlovými řízenými střelami atd.

Bojová hodnota letectva Národní gardy je zvyšována zaváděním soudobé bojové techniky, pohotovost strategického letectva doplňováním početních stavů pilotů, kteří jsou převáděni od stíhacího letectva PVOS. Plánuje se výstavba dvou letek řízených střel středního dosahu JUPITER a THOR.

V bojové přípravě přistupuje velení americké armády k přezkušování účelnosti provedených reorganizačních změn v praxi. S tímto cílem bylo v polovině února provedeno v západním Německu dvoustranné cvičení s vojsky, kterého se účastnily svazky a vyšší svazky 7. americké armády o celkovém počtu 120 000 osob.

Podle předběžných zpráv je v „Bílé knize“, která bude vydána ve Velké Británii, řešena výstavba námořních sil. V souvislosti s tím je požadováno zvýšení rozpočtem původně předpokládané částky 1483 milionů liber o dalších 42 milionů liber, která má být vyčerpána převážně ministerstvem zásobování a námořních sil na stavbu torpedoborců, na atomové ponorky a na atomový výzkum. Při výstavbě ozbrojených sil počítá Velká Británie

s dalšími dodávkami řízených střel třídy „země—země“ americké konstrukce, které jim mají být dodány v rámci americké vojenské pomoci. Do systému PVO mají být v dohledné době zavedeny řízené střely BLOOD-HOUND britské konstrukce. Okolnost, že Velká Británie vydává další značné částky na zbrojení a přitom vede vleklá a neúspěšná jednání s vládou Německé spolkové republiky o náhradu za vydržování britských svazků na jejím území, svědčí o tom, že v pozadí je nejenom vážná hospodářská situace Velké Británie, ale i komplikující se vztahy Velké Británie k západnímu Německu, které se dostává do čela západoevropských kapitalistických států.

Německá spolková republika v souladu s upevňováním svého vedoucího postavení v západní Evropě buduje ozbrojené síly. Podle výroční zprávy spolkového ministerstva obrany je k 1. 1. 1958 početní stav ozbrojených sil 125 000 osob (z toho 74 000 pozemních, 24 000 vojenských vzdušných, 14 000 vojenských námořních sil; zbytek připadá na teritoriální organizace). Začátkem ledna nastoupilo službu 7300 dobrovolníků ročníku 1937 a k 1. 4. má být povoláno 35 000 osob tohoto ročníku, čímž se celkový početní stav ozbrojených sil zvýší asi na 168 000 osob.

K 1. 1. 1958 byly včleněny do spojeneckých sil další dvě divise (3. a 5. tanková), takže je z pozemních sil v současné době vyčleněno celkem pět divísí a velitelství jednoho armádního sboru. Další svazky ve výstavbě (horská a vzdušná výsadková divise) mají být podřízeny velení spojeneckých sil v dubnu t. r. Rovněž výstavba vojenských vzdušných sil má být v roce 1958 urychlena. K roku 1960 má být postaveno celkem 20 leteckých křídla, z nichž bylo dosud postaveno jen jedno dopravní výsadkové křídlo a jedna letka bombardovacích stíhacích letounů. Během roku 1958 má být postaveno celkem 9 letek bombardovacích stíhačů (tři křídla) každá o 25 letounech. Byla zahájena výstavba útvarů PVO a je rozšiřován počet vojenských škol, aby byla kryta vzrůstající potřeba důstojníků i poddůstojníků. Pečlivě jsou zpracovávány plány na vyzbrojování soudobou bojovou technikou. Dosud dodané zbraně (konvenční americká výzbroj) jsou převážně hodnoceny jako zastaralé. Hlavní pozornost je věnována řízeným střelám a raketové technice. Podle některých zpráv byly již západoněmecké armádě odevzdány dva oddíly řízených střel NIKE a jedna skupina řízených střel MATADOR.

Francie plánuje vzhledem k složité hospodářské situaci snížení početních stavů ozbrojených sil o 150 000 osob. V první polovině roku 1958 má být propuštěno z vojenské služby asi 100 000 osob a do konce roku 1958 asi 50 000 osob. Tohoto snížení má být dosaženo především na úkor ozbrojených sil v metropoli v rámci plánované rozsáhlé reorganizace. Protože ozbrojené síly v Alžírsku mají být v podstatě zachovány (síly v Severní Africe mají být sníženy jen o 12 000 až 15 000 osob), je třeba počítat s tím, že Francie ve své politice barbarského boje o zachování zbytku koloniálního panství hodlá pokračovat bez ohledu na zájmy francouzského lidu.

Italské ozbrojené síly jsou vyzbrojovány řízenými střelami NIKE a podle některých zpráv byl jim dodán rovněž jeden oddíl dělostřeleckých raket HONEST JOHN. Belgické ministerstvo obrany oznámilo, že belgické ozbrojené síly v západním Německu dostanou koncem roku 1958 a počátkem roku 1959 řízené střely LITTLE JOHN, CORPORAL a dělostřelecké rakety HONEST JOHN. Rovněž plán budování holandských ozbrojených sil

(svazky mají být reorganisovány a vyzbrojeny dělostřeleckými raketami HONEST JOHN, do systému PVO mají být zavedeny řízené střely NIKE, mají být budovány záložní svazky k zesílení spojeneckých sil Severoatlantického paktu a pro vnitřní obranu) svědčí o tom, že usnesení rady Severoatlantického paktu z prosince 1956 a května 1957 o vyzbrojování armád všech členských států atomovými zbraněmi je plánovitě realizováno.

Přihlédneme-li k uvedenému již usnesení Rady Severoatlantického paktu z prosince 1957 o vybudování základen pro střely středního dosahu v evropském prostoru, můžeme učinit jenom ten závěr, že USA pokračují v Evropě v nezmenšené míře v politice ohrožující mír.